

תרגונה הנכספות
Seminari 27 i 28 de novembre de 2008
ENYORADA TARRAGONA

TARRAGONA - CATALUNYA

Una aproximació al judaisme a Catalunya,
des de la història fins a l'actualitat

Amb el primer seminari "Enyorada Tarragona", l'Ajuntament de Tarragona i l'ARCCI volen fer una aproximació general a la realitat del món jueu a Catalunya. Amb la participació d'especialistes de nivell mundial es vol fer un primer atansament a una temàtica que no per ser important ens és coneguda. Parlem de *Tarragona Hanejséfet*, l'expressió en hebreu d'*Enyorada Tarragona*. L'arrel hebrea *kasaf* es refereix a anhelar, sentir nostàlgia. Hi ha població jueva a Catalunya des de temps que podríem qualificar de remots. En concret, a Tarragona, podem parlar

d'una de les més venerables comunitats jueves peninsulars. Els geògrafs àrabs als segles X i XI parlen de tres "ciutats jueves" i "ciutats dels jueus", referint-se a Granada, Lucena i Tarragona, on el component hebreu era majoritari.

El call, a Tarragona, va ampliar-se i reduir-se com una estructura viva, tot i que el nucli se situava entre el castell del Rei, el carrer de Santa Anna i el començament del carrer d'en Granada.

L'any 1264 la comunitat aconseguí el privilegi que cap cristià pogués entrar ni empresonar un jueu dins la sinagoga. Durant l'epidèmia de Pesta Negra de 1348, la comunitat va ser atacada: les cròniques parlen de 300 assassinats. Posteriorment, l'agost de 1391, es van tornar a produir atacs i, mentre la comunitat de Barcelona desapareixia definitivament a començament del segle XV, la de Tarragona es va mantenir fins a l'expulsió de 1492.

Cal recuperar personalitats de Tarragona, com Semuel Benveniste, rellevant metge i traductor que va viure a les acaballes del segle XIV. Va traduir a l'hebreu el *Tractat de l'asma* de Maimònides i es creu que també és l'autor de la traducció de les *Consolacions de la filosofia*, de Boeci.

Un cop expulsats, els jueus de Tarragona no perden la identitat: més d'onze persones amb cognom Tarragono van ser assassinades durant l'Holocaust, i encara avui coneixem persones que duen aquest cognom. Amb aquest seminari podrem recuperar una part del nostre passat i projectar-lo cap al futur.

Imatge del programa *Enyorada Tarragona*, basada en el calc d'una menorah dels segles VI - VII grafiada en una coberta de tomba de la necròpolis de Mas Rimbau - Mas Mallol (Tarragona, Museu Nacional Arqueològic de Tarragona).

Dibuix de David Bea.

Amb la col·laboració de:

Disseny i maquetació: Eflo Jobs, SL

ANAK ESHVET BEI SHANVAI...
ANAK ESHVET BEI SHANVAI...
ANAK ESHVET BEI SHANVAI...

תרגונה הנכספות
Seminari 27 i 28 de novembre de 2008
ENYORADA TARRAGONA

Conselleria de Patrimoni Històric
Conselleria de Comunicació,
Participació i Societat de la Informació

www.tarragona.cat

Dijous 27 DE NOVEMBRE

Museu Casa Canals (carrer d'en Granada, 11)

10.00 – 11.00

Recepció de participants i assistents

11.00 – 11.30

Inauguració oficial

11.30 – 12.30

Conferència inaugural: "El judaisme, aproximació a la seva realitat religiosa"

DR. ABRAHAM HAÏM (Jerusalem, coordinador de la Comissió del Premi Samuel Toledano).

12.30 – 13.30

"Les comunitats jueves actuals a Catalunya"

DRA. M. JOSEP ESTANYOL (Universitat de Barcelona).

13.30 – 14.00

Debat

16.30 – 18.00

Visita guiada al Museu Bíblic Tarraconense

(c/ de les Coques, 1C)

SR. ANDREU MUÑOZ (director del Museu Bíblic Tarraconense).

18.00 – 19.00

"De Cataluña a Israel"

SR. LEÓN AMIRAS (president de l'Organización Latinoamericana España-Israel).

Conferència central (oberta al públic, a Casa Canals)

19.30 – 20.30

"La identitat dels jueus catalans"

DRA. TESSA CALDERS (Universitat de Barcelona).

20.30 – 21.00

Debat

Divendres 28 DE NOVEMBRE

Museu Casa Canals (carrer d'en Granada, 11)

9.30 – 10.30

"L'arqueologia jueva a Tarragona i a les comarques meridionals"

SR. JOAN MENCHON i SRA. IMMACULADA TEIXELL (Ajuntament de Tarragona).

10.30 – 11.00

Pausa-cafè

11.00 – 12.00

"Els jueus catalans des de 1391 fins al segle xx"

SR. F. ANDREU LASCORZ (president de l'ARCCI – Associació de Relacions Culturals Catalunya-Israel).

12.00 – 13.00

"Ca la Garsa i el barri jueu de Tarragona, notícies històriques"

DRA. MARTA SERRANO (Universitat Rovira i Virgili).

13.00 – 14.00

"La ciència jueva a la Catalunya medieval"

SRA. ESPERANÇA VALLS (Universitat de Barcelona).

14.00

Conclusions i cloenda

16.30 – 17.30

Visita al call jueu i a les excavacions arqueològiques de Ca la Garsa

(lloc de trobada: entrada de Casa Canals)

19.30 – 20.30

Concert de música jueva

(obert al públic)

A càrrec de **JURGEN VAN WIN** – violoncel

Lloc: Sala Noble de Casa Canals

ARCCI

(Associació de Relacions Culturals Catalunya-Israel)

Av. President Macià, 7 7è 1a

43204 Reus (Tarragona)

falascorz@terra.es

http://arcci2007.blogspot.com

Les persones que vulguin participar-hi han d'enviar la butlleta d'inscripció a l'adreça indicada i adjuntar-hi el justificant bancari o bé realitzar la inscripció en el moment de celebrar les jornades.

• Quota general: 30 €

• Estudiants, membres de l'ARCCI, de l'Associació Sant Fructuós, de l'Institut de Ciències Religioses Sant Fructuós i Passi Tarragoní: 20 €

• Jubilats, alumnes de l'Aula de la Gent Gran de la URV, aturats (amb acreditació) i persones adherides a la candidatura Tarragona 2016 Capital Europea de la Cultura: 15 €

C/c 2013 1669 14 0200097426 (Caixa Catalunya).

Titular: ARCCI.

Concepte: Jornades Enyorada Tarragona 2008.

Els assistents rebran una carpeta amb documentació i, els qui ho sol·licitin, certificat d'assistència.

AJUNTAMENT DE TARRAGONA

Conselleria de Patrimoni Històric

Conselleria de Comunicació, Participació i Societat de la Informació

Contacte: Museu Casa Castellarnau

C/ Cavallers, 14

43003 TARRAGONA

Tel.: 977 242 220 · Fax: 977 241 110

mht@tarragona.cat

www.tarragona.cat

Lloc: Museu Casa Canals

C/ d'en Granada, 11

43003 TARRAGONA

Nom.....

Cognoms.....

Any de naixement.....

Carrer.....

Codi postal.....

Població.....

Telèfon.....

Telèfon mòbil.....

Correu electrònic.....

Envieu la butlleta a:

ARCCI

(Associació de Relacions Culturals Catalunya-Israel)

Av. President Macià, 7 7è 1a

43204 Reus (Tarragona)